

ՀԱՐՑԱՇԱՐ

ՀՀ ԳԱԱ Գիտակրթական միջազգային կենտրոնի
«Բնապահպանություն և բնօգտագործում» մասնագիտության (02800) գծով
մագիստրատուրայի ընդունելության քննության

1. Բնության պահպանությունը որպես գիտություն, բովանդակությունը, կապը
Էկոլոգիայի և այլ գիտությունների հետ:
2. Էկոլոգիայի բնորոշումը և ուսումնասիրության առարկան:
3. Մարդկանց էկոլոգիական պատկերացումների զարգացումը հին ժամանակներից մինչև
մեր օրերը:
4. Բնության և հասարակության էվոլյուցիան:
5. Գաղափար բնականության միջավայրի մասին:
6. Էկոլոգիական գործոններ անկենդան (աբիոտիկ), կենդանի (բիոտիկ), մարդածին
(անթրոպոգեն):
7. Օրգանիզմների հարմարվողականությունը բնական միջավայրի
պայմաններին:
8. Վ. Վերնանդսկին որպես կենսոլորտի մասին ուսմունքի հիմնադիր:
9. Կենսոլորտը որպես գլոբալ էկոհամակարգ, նրա սահմանները:
10. Բնական ռեսուրսներ, նրանց դասակարգումը:
11. Բնօգտագործում, արդյունավետ բնօգտագործում:
12. Նյութերի շրջապտույտը (մեծ և փոքր) կենսոլորտում:
13. Ավտոտրոֆ և հետերոտրոֆ օրգանիզմներ, նրանց միջև գոյություն ունեցող
կապերը:
14. Բնական և արհեստական էկոհամակարգեր:
15. Էկոլոգիայի հիմնական օրենքները՝ «Մինիմում»-ի և «Մաքսիմում»-ի օրենքները:
16. Տեսակների միջև գոյություն ունեցող փոխազդեցության ձևերը (սիմբիոզ,
մրցակցություն, չեզոքություն, գիշատչություն, մակաբուծություն, կոմենսալիզմ,
ամենսալիզմ):
17. Տրոֆիկ մակարդակներ և սննդային շղթաներ:
18. Կենսաբազմազանությունը որպես կենսոլորտի կայունության հիմք:
Հայաստանի կենսաբազմազանությունը:
19. Կենսաբազմազանության կրճատումը որպես գլոբալ էկոլոգիական հիմնախնդիր՝
տեսակների ոչնչացման պատճառները:
20. Կենսաբազմազանության պահպանությունը և արդյունավետ օգտագործումը:
21. Արգելոցներ, արգելավայրեր և ազգային պարկեր:
22. Հայաստանի բնության հատուկ պահպանվող տարածքները:
23. Հայաստանի պետական արգելանոցները:
24. Հայաստանի արգելավայրերը:
25. Հայաստանի ազգային պարկերը:
26. Հայաստանի բնության հուշարձանները:
27. Հայաստանի Կարմիր գիրքը:
28. Անտառը որպես էկոհամակարգ, անտառի նշանակությունը:
29. Հայաստանի բնաշխարհն ու առկա բնապահպանական խնդիրները:
30. Ուրբանիզացիան և բնական պաշարների խնդիրները:
31. Ուրբանիզացիան, ռեկրեացիան և կանաչապատումը:
32. Մթնոլորտի, ջրոլորտի և հողաշերտի պահպանությունը և արդյունավետ
օգտագործումը:
33. Մթնոլորտի աղտոտման աղբյուրները և հետևանքները:
34. Օդը որպես կյանքի անհրաժեշտ պայման Երկրագնդի վրա օդի
աղտոտվածության ազդեցությունը մարդու առողջության վրա:
35. Օզոնային շերտի կրճատումը որպես գլոբալ էկոլոգիական հիմնախնդիր:
36. Ջերմոցային էֆեկտ և կլիմայի գլոբալ տաքացում:
37. Մթնոլորտի պահպանման միջոցառումները:

38. Ջրալորտի աղտոտումը, հետևանքները, պահպանության միջոցառումները:
39. Խմելու ջրի պակասի հիմնախնդիրը:
40. Սևանա լճի էկոլոգիական հիմնախնդիրները:
41. Հողերի աղտոտման աղբյուրները:
42. Հողերի անապատացման հիմնախնդիրը, հողերի պահպանությանը:
43. Շրջակա միջավայրի մոնիթորինգ:
44. էկոլոգիական կառավարում:
45. Ինչ է օրգանական գյուղատնտեսությունը:
46. Գլոբալ էկոլոգիական հիմնախնդիրները:
47. Միջազգային համագործակցությունը բնապահպանության բնագավառում:
48. Հայաստանի մասնակցությունը ընապահպանական միջազգային գործընթացին:
49. Միջազգային բնապահպանական համաձայնագրերի ընդունումը Հայաստանի կողմից՝ «Կլիմայի փոփոխության մասին», «Կենսաբազմազանության մասին» «Պայքար անապատացման դեմ» կոնվենցիաները:
50. Մարդկությունը և կենսոլորտի սննդային ռեսուրսները:
51. Ազգաբնակչության աճը, ժողովրդագրական կանխատեսում, հեռանկարները՝
52. Հայաստանի կայուն զարգացման հայեցակարգը:

Գրականություն

1. ՄՆաումյան Լ. «էկոլոգիայի հիմունքներ», Երևան, «Զանգակ» հրատ. 2008թ
2. Սեաումյան Լ. «Բնության պահպանության հիմունքներ»: Ուսումնական ձեռնարկ, Երևան «Զանգակ-97», 2006թ.:
3. Հայաստանի կենսաբազմազանության պահպանության համար հզորությունների գնահատում, Երևան 2002թ.:
4. Ուելսի Կարլա <Միտք սերմանիր, ծառ տնկիր>, - Երևան, Նոյան տապան հրատ., 2010
5. Մուրադյան Ա. և ուրիշներ «էկոլոգիական բացատրական բառարան» ՀՀ ԳԱԱ «Գիտություն» հրատ., Երևան, 2001թ.
6. Даниелян К.. "Концепция устойчивого человеческого развития, теория и практика" Ереван, 1996г.
7. Одум Ю., Экология / в 2-х томах, М., Мирд 1986г.
8. Андерсон Дж. М, Экология и науки об окружающей среде: биосфера, экосистемы человек, Ленинград, Гидрометиздат, 1985г.
9. Акимова Т.А., Хаскин В.В., Экология, М., изд., "Инити", 1998г.
10. Бродский В.А., Прикладная экология, Ростов-на-Дону, изд. "Феникс", 1996г.
- П. А.А. Горелов, Экология (курс лекций), М., изд. "Центр" 1998г.
12. Врейнер О.К., Лось В.А., Экология и устойчивое развитие (учебное пособие) М изд. УРАО, 1997г.
13. Банников А.Г., Рустамов А.К., Охрана природы, М., "Колос" 1977г.